

تعیین بهترین رقم گرده دهنده برای ژنوتیپ انتخابی گیلاس سیاه مشهد ۸۴

آرزو جلالی^۱، ابراهیم گنجی مقدم^{۲*} و آمنه قهرمانی^۳^۱ دانشجوی دکترا، گروه باغبانی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد^۲ دانشیار، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی خراسان رضوی، مشهد^۳ دانشجوی دکترا، گروه باغبانی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد*نویسنده مسئول: eganji@hotmail.com

چکیده

گیلاس (*Prunus avium L.*) یکی از مهم‌ترین میوه‌های مناطق معتدله می‌باشد. بیشتر ارقام گیلاس خود ناسازگار و دگر ناسازگار بوده که از عوامل محدود کننده تولید گیلاس است و برای تولید میوه‌ی مرغوب و تجاری نیاز به گرده دهنده‌ی مناسب دارد. این مطالعه با هدف بررسی سازگاری و ناسازگاری برخی ارقام گیلاس در تلقیح و تشکیل میوه ژنوتیپ سیاه مشهد ۸۴ در دو مکان در شرایط استان خراسان رضوی در سال ۱۳۹۶ انجام شد. بدین منظور گرده‌افشانی مصنوعی این ژنوتیپ با استفاده از رقم بینگ، استلا، حاج یوسفی، صورتی لواسان، سیاه مشهد، دوم رس مشهد و ژنوتیپ سیاه مشهد ۸۴ صورت گرفت. ارزیابی خصوصیات فنولوژی گل نشان داد که این ژنوتیپ نسبت به رقم سیاه مشهد ۴ روز زودتر باز شد. نتایج اثر ارقام گرده زا در دو مکان نشان‌دهنده‌ی اختلاف معنی‌داری بین ارقام بود به طوری که کمترین درصد تشکیل میوه در خود گرده‌افشانی با میانگین (۱/۷۳ درصد) و گرده خودی صفر بود که نشان دهنده خود ناسازگار بودن این ژنوتیپ است. نتایج این مطالعه نشان داد که دانه گرده ارقام دوم رس، حاج یوسفی، استلا و سیاه مشهد دارای بیشترین درصد تشکیل میوه بودند که البته با رقم صورتی لواسان هم اختلاف معنی‌داری نداشت.

کلمات کلیدی: گیلاس، گرده زا، خود ناسازگاری، درصد تشکیل میوه و دگر ناسازگاری